

2-de zondag door het jaar (C) (20-1-2019)

“VOLLE KRUIKEN”

Jes. 62,1-5; Joh. 2,1-12

Inleiding

U allen een goedemorgen en van harte welkom.

Centraal in onze viering van vanmorgen staat de Bruiloft van Kana.

Jezus verandert water in wijn. Het is feest.

De kruiken op de voorkant van het boekje zijn duidelijk volle kruiken en suggereren overvloed. Op een glaasje meer of minder wordt niet gekeken.

De blijdschap overheerst en iedereen wenst het jonge paar geluk.

En bovendien zijn er de beide families, die vanaf nu met elkaar verbonden zijn, hopelijk ook nog lang en gelukkig.

Vandaag begint ook de “Bidweek voor de eenheid van de christenen”.

Voor onze Ekklesia heel actueel, omdat wij al meer dan vijf jaar een onderdak voor onze vieringen hebben gevonden hier in de protestantse Opstandingskerk en wel in goede harmonie en welwillendheid over en weer.

Dus eigenlijk ook twee families, die toenadering tot elkaar zoeken.

Al meer dan 60 jaar bidden wij voor deze eenheid en het is bemoedigend, dat deze steeds vastere vorm aanneemt. De struikelblokken, die in het verleden tot verwijdering hebben geleid, worden stuk voor stuk door kennis en uitwisseling van elkaars geloof en voortschrijdend inzicht ontmanteld. We hebben soms zelfs al gezamenlijke diensten, waarin tegelijkertijd de verschillen van beide tradities duidelijk worden, maar we ook merken, dat we in wezen op dezelfde grond staan. En die grond is heilig.

Overweging

Het verhaal van de bruiloft van Kana komt alleen voor bij de evangelist Johannes. Mattheus, Marcus en Lucas reppen er met geen woord over. Dat is vreemd. Te meer omdat Johannes dit wonder bestempelt als het eerste teken, dat Jezus heeft verricht. Het eerste teken, niet alleen als nummer één van een reeks, maar ook eerste in de zin van belangrijkste, het teken dat de toon zet voor al wat nog komt. Het oerteken, hét teken. En nog wel een spectaculair teken: zes kruiken water veranderen in wijn. Alleen bij Johannes. Hebben die andere evangelisten dan even niet opgelet of zitten slapen? Ra, ra, hoe kan dat?

Exegeten weten raad.

Al eeuwen zuchtte Israël onder de bezetting van buitenlandse overheersers: Assyriërs, Babyloniërs, Perzen, Romeinen, maar ook steeds hielden profeten het volk voor, dat er ooit bevrijding zou komen. Dan zou een Messiaanse tijd

aanbreken, een tijd van vrijheid, van voorspoed, van overvloed. En die Messiaanse tijd werd verzinnebeeld – en nou komt het – door een bruiloft en door wijn. God zou zijn volk huwen. Zo lazen we zo juist ook in Jesaia: “Men noemt u (Israël) niet langer ‘Verstotene’ (als een verstoten vrouw), maar gij zult heten ‘Mijn Welbehagen’, ‘Gehuwde’. Bruiloft, het feest van een nieuw begin, nieuwe familiebanden, nieuw verbond, het feest bij uitstek van het goede leven. En het symbool van de Messiaanse tijd bij de profeet Amos was de wijn: de bergen zullen druipen van de wijn.

Als Johannes Jezus’ openbare leven dus laat beginnen met een bruiloft en met wijn, dan gaat bij bijbelvaste lezers onmiddellijk een belletje rinkelen. Bruiloft en wijn dat is: Messiaanse tijd. Met Jezus is dus die Messiaanse tijd, die periode van recht en vrijheid, aangebroken. Water verandert in wijn.

Het leven in de klassieke oudheid was een hard leven. We kennen de onverbiddelijkheid van de “wet van Meden en Perzen”, van “vorsten die de volkeren regeerden met ijzeren vuist”, het recht van de sterkste, de Romeinen, die de toenmalige wereld met hun legioenen veroverden en schatplichtig maakten. Van hen komt de uitdrukking “do ut des” (ik geef jou, opdat jij mij geeft), voor niets gaat de zon op, niets belangeloosheid, eigenbelang.

De boodschap van Jezus staat daar haaks op: hij preekt naastenliefde, broederschap, onbaatzuchtigheid, geen kwaad met kwaad vergelden, de andere wang toekeren, ook mensen van buiten je eigen groep zijn je naasten: Samaritanen, Phoeniciërs, heidenen, armen en kleinen, vergeving. Dat was nieuw, een nieuwe leer met gezag, dat was goed nieuws, met name voor de kleinen en de geringen, dat maakte de maatschappij een stuk menselijker. Dat viel ook op. “Kijk eens, hoe zij elkaar liefhebben”, zeiden ze van de eerste christenen. Dat was een kwalitatieve verbetering. Water werd wijn. Dat was een blijde boodschap.

Hoe staat het met die boodschap in onze maatschappij? Maakt die ons nog steeds blij? Niet dat we de hele dag moeten gaan jubelen, maar is die boodschap nog steeds belangrijk, waardevol? We zitten in een periode van massale kerkverlating. Wat betekent dat? Zijn die christelijke waarden inmiddels zo gemeengoed geworden, zo door onze maatschappij geabsorbeerd, dat we geen kerk meer nodig hebben. Kunnen we de ladder, waarlangs we naar een hoger niveau zijn opgeklimmen, nu gevoeglijk wegschoppen? Waarom zouden we nog lid van een kerk zijn?

Ik heb mij de laatste maanden die vraag ook gesteld: “Wat beleef ik in het geloof, in de kerk, in onze Ekklesia. Waarom zijn die waardevol voor mij?”

Ik heb voor mijzelf een antwoord geformuleerd, vier punten.

Godsbesef.

Godsbesef, het bewustzijn “dat er méér is”, komt in de kerk, in onze vieringen uitdrukkelijk ter sprake. Wij zijn er mee bezig. Onze antwoorden zijn steeds deelantwoorden. Niemand heeft het laatste woord. Maar we blijven de vragen wel stellen, ons bewust van onze fundamentele afhankelijkheid, van de onvanzelfsprekendheid van de werkelijkheid, van het mysterie van het bestaan. We zoeken naar bestaansverheldering. Dat bij voorbeeld de maakbaarheid van het

leven maar heel betrekkelijk is. We laten ons daarbij inspireren door oude geschriften, waarin mensen getuigen van datzelfde overstijgende levensgevoel, dezelfde vragen stellen. We laten ons inspireren door liederen, waarin die “leegheid” en die “volheid” worden uitgezongen, gesteund door een koor, dat de sterren van de hemel zingt. Middels gebed en stilte dalen wij af in onszelf om voeling te hebben met de Godsgrond in ons. Belangrijk. Godsbesef.

Levensperspectief

Ons Godsgeloof is een vorm van levensbeschouwing. We beschouwen ons leven, ons bestaan, de werkelijkheid niet uitsluitend als het resultaat van puur mechanische krachten, een zinloos toeval. Wij geloven, dat het leven zin heeft, dat we een oorsprong hebben en een bestemming. Dat het goede blijft, niet verloren gaat. Dat wij, ook over de dood heen, geborgen zullen zijn. Dit geloof geeft richting en oriëntatie. We gaan ergens naar toe. Dat is een blijde boodschap. Jezus is ons daarin voorgegaan. Levensperspectief.

Ethische uitdaging

Dit geloof geeft ook motivatie en dynamiek voor inzet in ons dagelijks leven. Vanuit de Ekklesia worden we gemotiveerd ons in te zetten voor de heelheid van de schepping, voor een betere en rechtvaardige samenleving, voor duurzaamheid, voor de vrede in de wereld, voor harmonie in eigen kring. Het helpt ons om in het leven van alle dag keuzes te maken. Deze inzet kan zich uiten op vele terreinen: taalles aan vluchtelingen, Amnesty, ontwikkelingshulp (financiëel en zelfs in levende lijve), allerlei soorten vrijwilligerswerk, mantelzorg, voedselbank enz. Ethische uitdaging.

Contact met gelijkgestemden

Geloven kun je wel op je eentje, maar geloof moet wel worden gevoed. Het is als vuur. Als het geen brandstof krijgt, gaat het uit. Contact met geloofsgenoten, geestverwanten inspireert. Je weet, dat het zelfde vuur ook in hen brandt. Daarom is het goed samen te komen. Zo groeit er ook onderlinge solidariteit, omzien naar elkaar, wederzijdse interesse, vriendschap. In een gespreksgroep kan dit geloof verder worden uitgediept, kunnen levens- en geloofservaringen worden uitgewisseld.

Wat een rijkdom.

Wat zou het een verarming zijn, als dit allemaal zou wegvallen.

En dat alles naar aanleiding van een bruiloft, die misschien niet eens historisch is, maar wel waar. In Jezus is het water van het kleingeestige, zelfgenoegzame, ikerichte, materialistische leven veranderd in de wijn van ruimhartigheid, mededogen, onbaatzuchtigheid. Wij mogen daaraan meewerken. Water in wijn veranderen. Dat is een feest. Klinken we op het goede leven. Proost!

Nico Meijer